

ПРОБЛЕМА ЗАСОЛЕННЯ ҐРУНТІВ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Остапишена Д. В. здобувач вищої освіти спеціальності
201 «Агрономія»

Керівник: Побережна Л. В.

Подільський державний аграрно-технічний університет

Агропромисловий комплекс має вагомий вплив на довкілля і досить часто призводить до низки екологічних проблем. В першу чергу це пов'язано з тісним зв'язком сільського господарства з природними процесами. Також, впродовж останнього століття роль агропромислового сектору суттєво збільшилася через інтенсифікацію фермерства [3].

Однією з найбільших проблем, спричинених агропромисловістю, є засолення ґрунтів. Засолені ґрунти – ґрунти, що містять у всьому профілі (до 2 м) або в його частині легкорозчинні мінеральні солі в кількостях, шкідливих для рослин (понад 0,1–0,3 %) [2].

Однією з причин вище даної проблеми є зрошення. Це відбувається тому, що майже вся вода, не тільки зрошувальна, а й навіть та, що випадає з природними опадами, містить розчинні солі. Воду рослини використовують, а солі залишаються і з часом накопичуються до критичного рівня. Це призводить до підвищення осмотичного тиску ґрунтового розчину, який перевищує тиск клітинного соку рослин, внаслідок чого зменшується надходження води в окремі тканини, збільшується транспірація, погіршується асиміляція, дихання та утворення цукрів, що призводить до висихання й загибелі рослин [2].

Також, засолення ґрунту виникає через вивітрювання порід, при якому утворюються різноманітні солі, які з водами мігрують в океан або в безстічні басейни на суші. Завдяки йому щорічно утворюється близько 3 мільярдів тон водорозчинних сполук.

Проблема засолення ґрунту є глобальною і потребує уваги. Площі засолених сільськогосподарських угідь України перевищують 1,7 млн га [3].

Що стосується методів боротьби з засоленістю, то залежно від природних і економічних умов слід використовувати різні агрономічні та інженерні заходи. До них відносяться переривчасті промивання з використанням різних способів поливу, в залежності від водопроникності ґрунтів і рельєфу поверхні.

Іншим, не менш дієвим способом боротьби з засоленістю є гіпсування ґрунту. Гіпсування – внесення у ґрунт гіпсу для хімічної меліорації солонцюватих ґрунтів. Після внесення в ґрунт гіпсу іони Na^+ обмінюються на іони Ca^{2+} . Під впливом гіпсування усувається лужна реакція ґрунту, поліпшуються його фізичні, фізико-хімічні і біологічні властивості, підвищується родючість [1].

Отже, з усього вище сказаного можна зробити висновок, що засоленість ґрунтів є досить актуальною проблемою та потребує раціонального вирішення, адже це серйозне питання не лише в Україні, а й у всьому світі. Якщо не приймати ніяких заходів боротьби, то засолені ґрунти будуть не лише втрачати врожайність, а й взагалі випадати з обігу сільськогосподарських угідь.

Список використаних джерел:

1. Екологічні проблеми і природоохоронні заходи при зрошенні. URL : <https://buklib.net/books/34342/>
2. Засолені ґрунти. URL : https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D1%96_%D2%91%D1%80%D1%83%D0%BD%D1%82%D0%B8
3. Екологічні проблеми агропромислового комплексу URL: <https://buklib.net/books/23475/>